

CAPITOLUL I

SISTEMUL DE ASIGURĂRI SOCIALE ȘI SECURITATEA SOCIALĂ A LUCRĂTORILOR

1

**Legislație aplicabilă. Navigatori de pe Rin. Certificatul E 101. Forță probantă.
Obligație de trimitere**

Un certificat eliberat de instituția competentă a unui stat membru, sub forma unui certificat E 101, pentru a atesta că un lucrător este supus legislației sociale a acestui stat membru, cu toate că respectivul lucrător intră în domeniul de aplicare al Acordului cu privire la securitatea socială a navigatorilor de pe Rin, adoptat de Conferința guvernamentală însărcinată cu revizuirea Acordului din 13 februarie 1961 cu privire la securitatea socială a navigatorilor de pe Rin, semnat la Geneva la 30 noiembrie 1979, nu este obligatoriu pentru instituțiile din alte state membre. Faptul că instituția emitentă nu avea intenția de a elibera un veritabil certificat E 101, ci a utilizat formularul-tip al acestui certificat din rațiuni administrative, nu este relevant în această privință.

 CJUE, Camera a doua, Hotărârea din 9 septembrie 2015,
cauzele conexe C-72/14 și C-197/14

Tipul și obiectul

Cererile de decizie preliminară privesc interpretarea articolului 7 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, cu lucrătorii care desfășoară activități independente și cu membrii familiilor acestora care se deplasează în cadrul Comunității, precum și a articolelor 10c-11a și a articolelor 12a și 12b din Regulamentul (CEE) nr. 574/72 al Consiliului din 21 martie 1972 de stabilire a modalităților de aplicare a Regulamentului nr. 1408/71, în versiunea lor modificată și actualizată prin Regulamentul (CE) nr. 118/97 al Consiliului din 2 decembrie 1996¹, astfel cum au fost modificate prin Regulamentul (CE) nr. 647/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 aprilie 2005², precum și interpretarea articolului 267 al treilea paragraf TFUE.

Aceste cereri au fost formulate în cadrul a două litigii între X, pe de o parte, și Inspecteur van Rijksbelastingdienst³, pe de altă parte, și domnul van Dijk, pe de o parte, și

¹ JO 1997, L 28, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 4, p. 35.

² JO L 117, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 211, denumite în continuare „Regulamentul nr. 1408/71” și, respectiv, „Regulamentul nr. 574/72”.

³ Inspector al autorității fiscale naționale.

Staatssecretaris van Financiën¹, pe de altă parte, în legătură cu deciziile de impunere care îi priveau.

Litigiile principale și întrebările preliminare

Cauza C-72/14

X este un resortisant olandez care, în cursul anului 2006, locuia în Țările de Jos și lucra ca timonier pe o motonavă înmatriculată în Țările de Jos.

În cursul anului 2006, nava respectivă a navigat în scopuri profesionale nu doar pe Rin, ci și, în cea mai mare parte a timpului, pe alte căi navigabile interioare.

Pe de altă parte, în cursul anului 2006, X figura pe statul de plată al unei întreprinderi stabilite în Luxemburg.

La 25 noiembrie 2004, Ministerul Transporturilor și al Gestiunii Apelor² a emis proprietarei navei, o întreprindere cu sediul în Rotterdam (Țările de Jos), pentru navă, o atestare privind apartenența la navigația pe Rin (Rijnvaartverklaring), în sensul articolului 1 litera h) și al articolului 5 alineatul (1) din Legea privind transportul pe căile navigabile interioare³.

X a solicitat instituției competente a Marelui Ducat al Luxemburgului să fie afiliat la sistemul de securitate socială luxemburghez, solicitare care a fost admisă de această instituție. La 1 martie 2006, Uniunea Caselor de Asigurări de Sănătate din Luxemburg⁴ a eliberat un certificat E 101 pentru X pe baza exercitării activităților sale.

X a întocmit pentru anul 2006 o declarație privind impozitul pe venit și contribuțiile de asigurări sociale pe baza unui venit impozabil obținut din activitatea sa profesională în cuantum de 31.647 euro. În declarația sa, X a solicitat o scutire de contribuții de asigurări sociale și o deducere în vederea evitării dublei impunerii. La stabilirea impozitului, inspectorul autorității fiscale naționale nu a acordat nici scutirea, nici deducerea solicitată. În plus, acesta a rectificat calculul impozitului.

Astfel, o decizie de impunere a fost emisă în sarcina lui X, cu titlu de impozit pe venit și de contribuții care trebuiau plătite pentru asigurările sociale pentru anul 2006, pe baza unui venit impozabil de 28.914 euro obținut din munca sa.

Persoana interesată a formulat o contestație împotriva, printre altele, a deciziei prin care se refuza scutirea de contribuțiile de asigurări sociale pentru anul în cauză. Inspectorul autorității fiscale naționale a respins această contestație ca nefondată.

X a formulat o acțiune împotriva deciziei de respingere a contestației sale în fața Tribunalului din Breda (Rechtbank Breda), care a declarat-o ca nefondată. În aceste condiții, X a formulat apel împotriva hotărârii Tribunalului din Breda la Curtea de Apel din 's-Hertogenbosch.

¹ Secretarul de stat pentru finanțe.

² Ministerie van Verkeer en Waterstaat.

³ Wet vervoer binnenvaart.

⁴ Union des caisses de maladie à Luxembourg.

Curtea de Apel din 's-Hertogenbosch apreciază că Tribunalul din Breda a statuat în mod întemeiat că X trebuie să fie considerat navigator de pe Rin în sensul Acordului cu privire la navigatorii de pe Rin și că, prin urmare, îi sunt aplicabile normele de stabilire a legislației aplicabile cuprinse în acest acord. Astfel, Curtea de Apel din 's-Hertogenbosch se întrebă care sunt efectele pe care le poate avea certificatul E 101 eliberat la 1 martie 2006 de instituția luxemburgheză competentă pentru eliberarea acestui tip de certificat.

Acesta este contextul în care Curtea de Apel din 's-Hertogenbosch a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele **întrebări preliminare**:

„1) În Hotărârea *FTS* (C-202/97, EU:C:2000:75), Curtea a statuat că un certificat E 101 emis de o instituție competentă a unui stat membru este obligatoriu pentru instituțiile de asigurări sociale din alte state membre, chiar și atunci când conținutul acestui certificat ar fi inexact. Această concluzie se aplică și în cazuri precum cel din speță, în care normele de stabilire a legislației aplicabile prevăzute în regulament nu sunt aplicabile?

2) Pentru răspunsul la această întrebare prezintă importanță aspectul că instituția competentă nu a intenționat să emită un certificat E 101, dar, din rațiuni administrative, a utilizat în mod conștient și deliberat documente care, datorită formei și conținutului lor, creau impresia unor certificate E 101, în timp ce persoana interesată considera și putea să considere în mod rezonabil că a obținut un astfel de certificat?”

Cauza C-197/14

În perioada 1 ianuarie 2007 – 30 iunie 2007, domnul van Dijk, care avea reședința în Țările de Jos, a fost angajat de Christa Intershipping Sàrl, societate cu sediul în Luxemburg. În special, în această perioadă, domnul van Dijk a lucrat în calitate de căpitan de navă de navigație interioară pe teritoriul mai multor state membre, în principal pe Rin și pe afluenții săi, precum și pe căile de comunicație spre mare ale acestuia.

Autoritățile luxemburgheze au eliberat domnului van Dijk un certificat E 101 din care rezultă că îi este aplicabilă legislația luxemburgheză în materie de securitate socială, începând de la 1 septembrie 2004, în temeiul Regulamentului nr. 1408/71.

Domnului van Dijk i s-a notificat o decizie de impunere în temeiul impozitului pe venit pentru anul 2007 privind contribuțiile de asigurări sociale, precum și o decizie de impunere privind contribuțiile de asigurări de sănătate pentru același an, calculate pe baza veniturilor sale. Aceste decizii de impunere au fost confirmate în urma unei contestații a domnului van Dijk de către autoritățile fiscale olandeze.

După ce a formulat o acțiune împotriva deciziilor de respingere a contestației sale în fața Tribunalului din Haga¹ și după ce acesta din urmă a confirmat deciziile de impunere în cauză, domnul van Dijk a formulat apel împotriva acestei hotărâri la Curtea de Apel din Haga (Gerechtshof te 's-Gravenhage).

Curtea de Apel din Haga a confirmat hotărârea Tribunalului din Haga. În special, Curtea de Apel din Haga a statuat că persoana interesată trebuia să fie considerată navigator de pe

¹ Rechtbank te 's Gravenhage.

Rin în sensul Acordului cu privire la navigatorii de pe Rin și că, în temeiul articolului 11 alineatul (2) din acordul menționat, îi era aplicabil sistemul olandez de securitate socială. În plus, Curtea de Apel din Haga a statuat că nu putea fi recunoscută nicio valoare juridică certificatului E 101 în discuție, dat fiind că acesta fusese eliberat în temeiul Regulamentului nr. 1408/71, care nu îi era aplicabil domnului van Dijk, în conformitate cu articolul 7 alineatul (2) litera (a) din regulamentul menționat.

Domnul van Dijk a formulat un recurs împotriva Hotărârii Curții de Apel din Haga la Curtea Supremă a Țărilor de Jos.

Din decizia de trimitere reiese că Curtea Supremă a Țărilor de Jos a avut deja ocazia să se pronunțe asupra domeniului de aplicare al certificatului E 101 într-o cauză asemănătoare cu cea în discuție în litigiul principal.

Astfel, în hotărârea sa din 11 octombrie 2013¹, Curtea Supremă a Țărilor de Jos a statuat că nu putea fi recunoscută nicio valoare eliberării certificatului E 101 și că principiul cooperării loiale nu era încălcat întrucât persoana interesată vizată trebuia să fie considerată navigator de pe Rin în sensul articolului 1 litera (m) din Acordul cu privire la navigatorii de pe Rin, supus, în consecință, respectivului acord, iar nu Regulamentului nr. 1408/71.

Curtea Supremă a Țărilor de Jos a pronunțat această hotărâre fără a sesiza Curtea cu o întrebare preliminară întrucât considera că soluția reținută nu lăsa loc niciunei îndoieli rezonabile.

În schimb, prin decizia din 7 februarie 2014², Curtea de Apel din 's-Hertogenbosch a sesizat Curtea cu două întrebări preliminare care fac obiectul cauzei C-72/14.

Astfel, dat fiind că răspunsul la aceste întrebări poate fi pertinent pentru soluționarea litigiului cu care este sesizată, Curtea Supremă a Țărilor de Jos ridică problema dacă poate soluționa acest litigiu, în conformitate cu hotărârea sa din 11 octombrie 2013, fără a sesiza Curtea cu o întrebare preliminară și fără a aștepta răspunsul acesteia la întrebările preliminare adresate de Curtea de Apel din 's-Hertogenbosch.

În special, Curtea Supremă a Țărilor de Jos ridică problema dacă, din moment ce apreciază că soluționarea chestiunii de interpretare a dreptului Uniunii care este invocată în fața sa se impune cu o asemenea evidență încât nu mai lasă loc niciunei îndoieli rezonabile, condițiile formulate la punctul 16 din Hotărârea *Cilfit și alții*³ pot fi considerate ca fiind îndeplinite.

Acesta este contextul în care Curtea Supremă a Țărilor de Jos a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele **întrebări preliminare**:

„1) Având în vedere întrebarea preliminară adresată de o instanță națională de rang inferior, este Curtea Supremă a Țărilor de Jos, în calitate de instanță națională supremă, obligată să adreseze ea însăși o întrebare preliminară Curții sau trebuie să aștepte răspunsul la întrebarea formulată de instanța națională de rang inferior chiar și în cazul în care consideră că aplicarea corectă a dreptului Uniunii în privința aspectului asupra căruia trebuie să se pronunțe se impune cu o asemenea evidență încât nu lasă loc niciunei îndoieli rezonabile în ceea ce privește modul în care trebuie să se răspundă la această întrebare?

¹ Nr. 12/04012, ECLI:NL:HR:2013:CA0827.

² Nr. 13/00040, ECLI:NL:GHSHE:2014:248, V N 2014/12.15.

³ C-283/81, EU:C:1982:335.